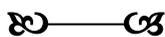

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน*
FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF VITHEEBUDDHA SCHOOLS
WITH THE ROYAL AWARD

พระสรภักดิ์ รามัญอุดม, บุญมี เณรยอด, สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

Phra Sorapuk Ramonudom, Boonmee Nenoyod, Suddhipong Srivichai

มหาวิทยาลัยสยาม

Siam University

Corresponding Author E-mail: mint_sorapuk@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูผู้ดูแลโครงการและครูผู้สอน จำนวน 566 คน จากทั้งหมด 75 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบง่าย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเจริญงอกงามของนักเรียนและการยอมรับจากสังคมรองลงมาคือ คุณภาพการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน ตามลำดับ และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลฯ สูงสุดจากปัจจัยด้านบริหาร รองลงมาคือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านกายภาพสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนอิทธิพลทางอ้อมได้รับอิทธิพลสูงสุดจากปัจจัยด้านบริหาร รองลงมาคือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านกายภาพสถานศึกษา ตามลำดับ มีอิทธิพลในทิศทางบวก ซึ่งผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่า Chi-Square: (χ^2) = 1694.97, (P= 0.02), df = 585, GFI = 0.96, RMSEA = 0.05, RMR = 0.032, CFI = 0.97, และ NFI = 0.96

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน; โรงเรียนวิถึพุทธ

Abstract

This research article aimed to study the effectiveness and analyze the factors affecting the effectiveness of Vitheebuddha Schools with the Royal Award. Data were collected by using questionnaires. The sample group consisted of 566 administrators, deputy administrators, project administrators and teachers from a total of 75 schools. by specific and simplified sampling methods. Data analysis using descriptive statistics and causal relationship structure analysis using LISREL program.

The results showed that effectiveness, by overall, was at the highest level. when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was Student prosperity and social acceptance followed by Quality of work performance and satisfaction of colleagues, respectively. And factors affecting the effectiveness was influenced by the highest total influence from administrative factors. followed by personnel factors, external factors and educational physical factors, respectively. The indirect influence was the greatest influence from the management factor. followed by personnel factors, external factors and educational physical factors, respectively had a positive influence. The results of the linear structural relationship model analysis were consistent with the empirical data found Chi-Square values: (χ^2) = 1694. 97, (P = 0.02), df = 585, GFI = 0.96, RMSEA = 0.05, RMR = 0.032, CFI = 0.97, and NFI = 0.96.

Keywords: the effectiveness; Schools Vitheebuddha with the Royal Award; Schools Vitheebuddha

บทนำ

ในสภาพปัจจุบัน โลกอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันอย่างสูง สถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสูง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรง เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญและมีบทบาทในการทำหน้าที่อบรมถ่ายทอดวิชาแก่เยาวชน โรงเรียนจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ทันต่อสถานการณ์และบริหารแบบมืออาชีพเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในโรงเรียน จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายและสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ด้วยการใช่วาจาและการนำไป

ปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา และหากโรงเรียนมีผู้บริหารที่ดีมีประสิทธิผลมีความเชื่อมความสัมพันธ์กันกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันรูปแบบการจัดการศึกษาตามกระแสหลักส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมได้ การศึกษาตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของกุลบุตรและกุลธิดาในอดีตมีรากฐานมาจากค่านิยมพุทธธรรมเข้ามาช่วยอบรมสั่งสอน แม้ในปัจจุบันจะมีการศึกษาภาคบังคับแต่ยังไม่ได้นำเอาหลักธรรมมาใช้เป็นพื้นฐานทางการศึกษา ทำให้พุทธธรรมเองมีความห่างเหินจากชีวิตคนไทยมากขึ้น คุณค่าองค์ความรู้ในระบบไตรสิกขาที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีแนวคิดที่ส่งเสริมให้ใช้ระบบพุทธธรรมมาใช้กับการพัฒนาผู้นำทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาวิวัฒนาการการจัดการศึกษาของไทย มีวิวัฒนาการที่ส่งเสริมให้สถานศึกษานำระบบการศึกษาแนวพระพุทธธรรมมาประยุกต์กับระบบการเรียนการสอนให้สถานศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ให้มีคุณสมบัติของการเป็นคนที่ดี เก่ง มีความสุขอย่างแท้จริง อันเป็นเป้าหมายของหลักธรรม โดยจัดการศึกษาเป็นระบบที่ชัดเจน ผ่านการดำเนินงานในด้านวิถีพุทธ ที่เรียกว่า "โรงเรียนวิถีพุทธ" อันจะเป็นตัวอย่างที่จะขยายผลสู่การพัฒนาในโรงเรียนอื่นๆ ในวงกว้างต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

โรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งเป็นโรงเรียนรูปแบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาให้เป็นนวัตกรรมแห่งการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการจัดการศึกษาโดยเรียกชื่อโรงเรียนรูปแบบนี้ว่า "โรงเรียนวิถีพุทธ" ที่มุ่งจัดการศึกษาแบบบูรณาการหลักไตรสิกขาเข้ากับกลุ่มสาระและกิจกรรมต่างๆ ในหลักสูตรส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งทางกาย สังคม จิตใจและปัญญาอย่างครบถ้วน ซึ่งพระพรหมบัณฑิต (2556) ได้ให้เหตุผลประกอบความตอนหนึ่งว่า "ปัจจุบันปัญหาสำคัญอยู่ที่การจัดการศึกษาที่ไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ส่วนใหญ่เอาวิชาหรือศาสตร์เป็นตัวตั้ง มุ่งพัฒนาหลักวิชาการ การทดสอบความรู้และการได้มาซึ่งประกาศนียบัตรปริญญาบัตรเพื่อความรู้อาชีพศาสตร์นั้นๆ การจัดการศึกษาดังกล่าวเป็นการแยกส่วนจากชีวิตจริง ดังนั้นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเหตุปัจจัยทั้งหมด การศึกษาในพุทธศาสนาจะไม่แยกส่วนโดยเห็นว่า ชีวิตคือการศึกษาวีถีชีวิต ความเป็นจริงและวิชาการเข้าไปด้วยทั้งหมด ซึ่งในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนจึงต้องใช้ความรู้ในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วยความรอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอนสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย" จึงมีการดำเนินของโรงเรียนวิถีพุทธทุกแห่งในปัจจุบันนี้ สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2557) ได้อธิบายแนวทางดำเนินการ 29 ประการสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบแนว

ทางการดำเนินการ 29 ประการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านพฤติกรรมครูและนักเรียน 4) ด้านส่งเสริมวิถึพุทธ และ 5) ด้านกิจกรรมประจำวันพระ และในด้านการเรียนการสอนซึ่งเป็นด้านที่ครูต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพโดยใช้สื่อประสม แหล่งเรียนรู้หรือนวัตกรรมหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545 โรงเรียนวิถึพุทธได้มีวิวัฒนาการมา 5 ยุค สามารถแบ่งประเภทโรงเรียนวิถึพุทธ 7 ประเภท คือ 1. โรงเรียนวิถึพุทธยุคแรก 2. โรงเรียนวิถึพุทธกัลยาณมิตร 3. โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ 4. โรงเรียนวิถึพุทธเน้นจิตอาสา 5. โรงเรียนวิถึพุทธทั่วไป 6. โรงเรียนวิถึพุทธชั้นนำ 7. โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน โดยปัจจุบันมีโรงเรียนวิถึพุทธที่ยังดำเนินการอยู่ 3 ประเภท คือ โรงเรียนวิถึพุทธทั่วไป โรงเรียนวิถึพุทธชั้นนำและโรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน เนื่องจาก โรงเรียนวิถึพุทธมีจำนวนมากถึง 23,160 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76. 21 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 30,388 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) มีการพัฒนาตามอัตลักษณ์ 29 ประการตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ด้วยระยะเวลาการดำเนินงานและพัฒนาโครงการอย่างยาวนานถึง 12 ปี ด้วยปัจจุบันโครงการโรงเรียนวิถึพุทธมีระดับ 3 ระดับในการดำเนินการอยู่ ประกอบ ระดับที่ 1 โรงเรียนวิถึพุทธทั่วไป จำนวน รวม 21,854 โรงเรียน มีตัวชี้วัด อัตลักษณ์ 29 ประการ เป็นเครื่องมือในการพัฒนา มีศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถึพุทธ เป็นผู้รับผิดชอบในโครงการนี้ ระดับที่ 2 โรงเรียนวิถึพุทธชั้นนำ รุ่น 1 ถึงรุ่น 11 จำนวน รวม 1,221 โรงเรียน ตัวชี้วัด อัตลักษณ์ 29 ประการ ที่เป็นผลเชิงประจักษ์ มีพระนิเทศก์วิถึพุทธ/คณะกรรมการและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบโครงการนี้ ระดับที่ 3 โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน รุ่น 1,รุ่นที่ 2และรุ่นที่ 3 จำนวน 85 โรงเรียน ตัวชี้วัด ตัวบ่งชี้โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน 5 มาตรฐาน 54 ตัวบ่งชี้ มีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/โรงเรียนรุ่งอรุณ/สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาและพระนิเทศก์วิถึพุทธ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการนี้ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563) โรงเรียนวิถึพุทธได้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยให้อยู่เย็นเป็นสุขตลอดมา พบว่าการทำงานตามโครงการโรงเรียนวิถึพุทธของการทำงานของบริบทตัวโครงการโรงเรียนวิถึพุทธ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจที่จะนำไปสู่โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน โดยเกิดจากการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพขององค์กรและปัจจัยที่ส่งผล ให้มีแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนวิถึพุทธชั้นนำเพื่อพัฒนาไปสู่โรงเรียนวิถึพุทธพระราชทาน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยในฐานะที่เป็น ครูพระสอนศีลธรรมและสอนวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในสถานศึกษาจึงเกิดความตระหนักและสนใจที่จะการศึกษาถึง ประสิทธิภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการศึกษาและการทำ

ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียนวิถียุทธที่ประสบความสำเร็จที่ได้รับผลการดำเนินงานเป็นเลิศตามเกณฑ์ที่กำหนดและได้รับรางวัล จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิริยพัฒนรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการโรงเรียนวิถียุทธพระราชทานที่ประสบความสำเร็จที่เป็นตามบริบทของการศึกษา ซึ่งจะทำให้โรงเรียนวิถียุทธทั่วไป โรงเรียนชั้นนำได้พัฒนา รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานทุกระดับ ได้นำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมกับโรงเรียนของตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ดูแลโครงการโรงเรียนวิถียุทธพระราชทานและครูผู้สอนของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน จำนวน 75 โรงเรียน

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้อำนวยการ,รองผู้อำนวยการ, ครูผู้ดูแลโครงการโรงเรียนวิถียุทธพระราชทานและครูผู้สอนของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 225 คนและครูผู้สอนของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน จากจำนวน 2,319 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) จะใช้สูตรของ Yamane (1973) มีระดับความคลาดเคลื่อน ± 0.5 ซึ่งผลการคำนวณหาขนาดตัวอย่างเท่ากับ 341 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดปลายเปิดและปลายปิดที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพของสถานศึกษา ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการบริหารและปัจจัยภายนอก ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพขององค์กรและ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 7 ขั้นตอนตามลำดับ ซึ่งปรากฏดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย คือ วิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research), แบบวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ เอกสารแนวคิดทฤษฎี 1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 3. ความเป็นมาของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลที่ได้รับ คือ กรอบแนวคิดการวิจัยเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 2 จัดสนทนากลุ่ม (Group Seminar) เพื่อตรวจสอบขอบเขตของงานวิจัย วิธีการ คือ กระบวนการจัดสนทนากลุ่ม, ประเด็นที่ใช้ในการสนทนา, ขอบเขตของประสิทธิผล, ขอบเขตของปัจจัยที่ส่งผล, ผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้รับ คือ ผลการตรวจสอบขอบเขตของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลมาสร้างเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการ คือ สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนาม, ประเมินความตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลที่ได้รับ คือ เครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนามที่มีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการ คือ ส่งแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้ดูแลโครงการ และคุณครูผู้สอนของโรงเรียนวิถียุทธพระราชทาน ผลที่ได้รับ คือ แบบสอบถามที่มีการตอบครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม วิธีการ คือ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม, วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล, ความสอดคล้องระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลกับข้อมูลเชิงประจักษ์, วิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) -วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ LISREL ผลที่ได้รับ คือ ผลจากการเก็บข้อมูลภาคสนามได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน, การวิเคราะห์ประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) , วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล-ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 6 เพื่อยืนยันและตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นด้วยวิธีการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสนทนากลุ่ม (Group Seminar) วิธีการ คือ ตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ก่อตั้งโครงการ เพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ผลที่ได้รับ คือ ได้ข้อสรุปยืนยันเกี่ยวกับประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอผลการวิเคราะห์ วิธีการ คือ นำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ผลที่ได้รับ คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิถีพุทธพระราชทาน

ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4. 53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีประสิทธิผลสูงสุดคือ ความเจริญงอกงามของนักเรียน และการยอมรับจากสังคม (ค่าเฉลี่ย 4. 58) รองลงมาคือ คุณภาพการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4. 54) และความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย 4. 44) ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการพึงพอใจของผู้ร่วมงานมีผลกระทบต่อประสิทธิผล ประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ภาพกับผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานมีความอบอุ่น รู้สึกสบายกายสบายใจ สามารถปฏิบัติงานได้ราบรื่นเรียบร้อย (ค่าเฉลี่ย 4. 50) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเป็นกลางในการบริหารจัดการองค์กร เป็นแบบอย่างของความมีเหตุผลและผู้บริหารสร้างแรงจูงใจจากการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในการทำงานด้วยสติปัญญา (ค่าเฉลี่ย 4. 46) ผู้บริหารและครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีการวางตัวดี พุดจาดี (ค่าเฉลี่ย 4. 45) ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านพฤติกรรมส่วนตัวและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 4. 39) และผู้บริหารและครูปราศจากความขัดแย้งระหว่างบุคคลในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 4. 36) ตามลำดับ

1.2 ด้านการยอมรับจากสังคมประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เสียสละเพื่อส่วนร่วม มุ่งหมายงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย 4. 63) รองลงมา คือ องค์กรภายนอกมีความเห็นชอบต่อการบริหารและประสิทธิผลเชิงประจักษ์ของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4. 59) ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย 4. 52) ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีต่อองค์กร ติดต่อสื่อสารและลดความขัดแย้งกับสังคมภายนอก (ค่าเฉลี่ย 4. 51) และผู้บริหารแสดงทัศนคติหรือเจตคติที่ดีในทางบวกกับบุคคลภายนอกหรือองค์กรภายนอก (ค่าเฉลี่ย 4. 43) ตามลำดับ

1.3 ด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน ประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการปฏิบัติตนของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์เพื่อผลลัพธ์ของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4. 66) รองลงมา คือ ครูสามารถสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน (ค่าเฉลี่ย 4. 65) ครูสามารถสอนให้นักเรียนรู้จักคิดพัฒนาให้มีความรู้ที่

ลึกซึ้งและรู้จักประยุกต์จากการศึกษาเล่าเรียนไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงโดยความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 4. 56) ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในโรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4. 54) และผู้บริหารมีสถิติจำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 4. 50) ตามลำดับ

1.4 ด้านความคุณภาพการปฏิบัติงานประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพจากผู้เชี่ยวชาญ (ค่าเฉลี่ย 4. 67) รองลงมา คือ ผู้บริหารใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดสำหรับการศึกษา โดยผ่านการจัดการองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและปรับปรุงการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 4. 65) ผู้บริหารจัดวางบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ของงานให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4. 54) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการทั้งด้านวิชาการ เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปและผู้บริหารสั่งงานไม่ซับซ้อน ระบุแนวทางปฏิบัติงาน แต่ละภาระงานไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีความต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4. 51) ตามลำดับ

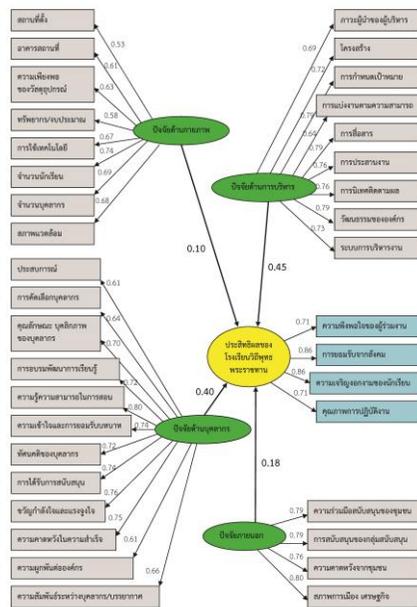
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถิพุทธพระราชทาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลฯ มีผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบประสิทธิผลขององค์กรได้รับอิทธิพลโดยรวมและจากทางตรงทั้งหมด โดยที่ได้อิทธิพลจากปัจจัยด้านบริหาร เท่ากับ 0.39 รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร เท่ากับ 0.34 ปัจจัยภายนอก เท่ากับ 0.18 และปัจจัยด้านกายภาพสถานศึกษา เท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนอิทธิพลทางอ้อมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านบริหาร เท่ากับ 0.32 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร เท่ากับ 0.28 ปัจจัยภายนอกเท่ากับ 0.13 และปัจจัยด้านกายภาพสถานศึกษาเท่ากับ 0.07 มีอิทธิพลในทิศทางบวก

3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความสอดคล้องของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกำหนดสมมติฐานในการทดสอบ คือ เมทริกซ์ความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วมตามโมเดลสมมติฐานที่สร้างจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เท่ากับ เมทริกซ์ความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variables) 4 ตัวแปร คือ กายภาพของสถานศึกษา (Phy) ตัวแปรด้านบุคลากร (Per) ตัวแปรด้านการบริหาร (Admin) และตัวแปรด้านปัจจัยภายนอก (Exter) และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables) คือ ตัวแปรประสิทธิผลขององค์กร (Effect) ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 33 ตัวแปร วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISRELในรูปแบบโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งให้เห็นว่าโมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายถึงโมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถนำมาอธิบายประสิทธิผลได้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1694. 97 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 585 ที่ระดับความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.02 นอกจากนี้ค่าดัชนีอื่นๆ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.96 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.05 ดัชนีค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.032 ดัชนีที่บ่งบอกถึงความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่กำหนดขึ้น (NFI) เท่ากับ 0.96 เมทริกซ์ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยสมบูรณ์แบบ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ยากที่จะหาโมเดลที่มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) (1694. 97/585=2. 897) แทนซึ่งควรน้อยกว่า 3 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้และดัชนีวัดความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่กำหนดขึ้น (IFI) เท่ากับ 0.97 จะแสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั่นเอง (Bollen, 1989) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาข้อมูลเชิงประจักษ์ตั้งโมเดลต่อไปนี้

Chi-square= 1694. 97, df= 585, P-value= 0.02, RMSEA= 0.05

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ส่วนตัวแปรในองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถีพุทธพระราชทาน มีตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลมากที่สุด ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 9 ตัว คือภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Admin1) โครงสร้าง (Admin2) การกำหนดเป้าหมาย (Admin3) การแบ่งงานตามความสามารถ (Admin4) การสื่อสาร (Admin5) การประสานงาน (Admin6) การนิเทศติดตามผล (Admin7) วัฒนธรรมขององค์กร (Admin8) และระบบการบริหารงาน (Admin9) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการสื่อสาร (Admin5) และวัฒนธรรมขององค์กร (Admin8)

2. ด้านบุคลากรประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 12 ตัว คือประสบการณ์ (Per1) การคัดเลือกบุคลากร (Per2) คุณลักษณะ บุคลิกภาพของบุคลากร (Per3) การอบรมพัฒนาการเรียนรู้ (Per4) ความรู้ความสามารถในการสอน (Per5) ความเข้าใจและการยอมรับบทบาท (Per6) ทศนคติของบุคลากร (Per7) การได้รับการสนับสนุน (Per8) ขวัญ กำลังใจและแรงจูงใจ (Per9) ความคาดหวังในความสำเร็จ (Per10) ความผูกพันต่อองค์กร (Per11) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร/บรรยากาศ (Per12) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความรู้ความสามารถในการสอน (Per5)

3. ด้านปัจจัยภายนอกประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือความร่วมมือสนับสนุนของชุมชน (Exter1) การสนับสนุนของกลุ่มสนับสนุน (Exter2) ความคาดหวังจากชุมชน (Exter3) และสภาพการเมือง เศรษฐกิจ (Exter4) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสภาพการเมือง เศรษฐกิจ (Exter4)

4. ด้านกายภาพของสถานศึกษาประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว คือ สถานที่ตั้ง (Phy1) อาคารสถานที่ (Phy2) ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ (Phy3) ทรัพยากร / งบประมาณ (Phy4) การใช้เทคโนโลยี (Phy5) จำนวนนักเรียน (Phy6) จำนวนบุคลากร (Phy7) และสภาพแวดล้อม (Phy8) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือจำนวนนักเรียน (Phy6)

ตารางที่ 1 ค่าสถิติในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
CFI	มากกว่า 0.90	0.97
GFI	มากกว่า 0.90	0.96
AGFI	มากกว่า 0.90	0.95
χ^2	สัดส่วน χ^2/df ไม่เกิน 3	2.897
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.032
RMSEA	น้อยกว่า 0.08	0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผล โดยยกข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หรือการพัฒนาของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการปฏิบัติตนของผู้เรียนตาม วัตถุประสงค์เพื่อผลลัพธ์ของโรงเรียน ครูสามารถสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน ครูสามารถสอนให้นักเรียนรู้จักคิดพัฒนาให้มีความรู้ที่ลึกซึ้งและรู้จักประยุกต์จากการศึกษาเล่าเรียนไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงโดยความสำเร็จ ผู้บริหารสามารถบริหาร การจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและผู้บริหารต้อง เก็บสถิติจำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของนฤมล เจริญพรสกุล (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การส่งเสริมการศึกษาเอกชนมากที่สุด ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3. ความพึงพอใจในงานของครู 4. ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองและ 5. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ด้านการยอมรับจากสังคม แสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ สังคมภายนอก มีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ วางไว้ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องทำกิจกรรม สาธารณะประโยชน์ เสียสละเพื่อส่วนร่วม มุ่งหมายงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม องค์กรภายนอกมีความเห็นชอบต่อการบริหารและประสิทธิผลเชิงประจักษ์ของโรงเรียน ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหารสร้างบรรยากาศ ที่ดีต่อองค์กร ติดต่อบริการและลดความขัดแย้งกับสังคมภายนอกและผู้บริหารแสดง ทัศนคติหรือเจตคติที่ดีในทางบวกกับบุคคลภายนอกหรือองค์กรภายนอกมีผลต่อ ประสิทธิภาพองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทน์ภัส วิกุล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิผลองค์กรมากที่สุด คือ การยอมรับชื่อเสียง การ จัด ประสพการณ์ ภาวะผู้นำ สมรรถนะองค์กร บรรยากาศโรงเรียน นวัตกรรมองค์กรและความ ผูกพันองค์กร ตามลำดับ

3. ด้านความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน แสดงให้เห็นว่า การทำงานร่วมกันหรืออยู่ใน สภาพแวดล้อมเดียวกัน ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่างผู้บริหารและครู รวมถึงระหว่าง

ครูผู้สอนกับผู้ผู้สอนด้วยกัน ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ภาพกับผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานมีความอบอุ่น รู้สึกสบายกายสบายใจ สามารถปฏิบัติงานได้ราบรื่นเรียบร้อย ผู้บริหารมีความเป็นกลางในการบริหารจัดการองค์กร เป็นแบบอย่างของความมีเหตุผลและ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจจากการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในการทำงานด้วยสติปัญญา ผู้บริหารและครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีการวางตัวดี พุดจาดี ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านพฤติกรรมส่วนตัวและพฤติกรรมในการ ปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องและผู้บริหารและครูปราศจากความขัดแย้งระหว่าง บุคคลในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนมี องค์ประกอบสำคัญในด้านมิติความสนิทสนม ด้านการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ด้านมิติ ชาติความสามัคคีและด้านมิติความกรุณาปราณี ตามลำดับ ส่วนมาจากพฤติกรรมของครู และพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน บรรยากาศองค์การของโรงเรียนเป็นแบบแจ่มใส ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียนมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน

4. ด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและ บรรลุเป้าหมาย การงานไม่ล่าช้าหรือผิดพลาดเกิดขึ้น ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูผ่านเกณฑ์มาตรฐานทาง วิชาชีพจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดสำหรับการศึกษา โดยผ่านการจัดการองค์กร การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและปรับปรุงการทำงาน ผู้บริหารจัดวางบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ของงานให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการทั้งด้านวิชาการ เพื่อให้ โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปและผู้บริหารสั่งงานไม่ซับซ้อน แต่ละภาระงานไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุ พร จินาพันธ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ สภาพการทำงาน ความรับผิดชอบและขวัญ กำลังใจ เงินเดือน ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียนความสามารถในการผลิต นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก แรงจูงใจของครูมากที่สุดในด้านลักษณะงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความก้าวหน้า ด้านเงินเดือนและด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ดังนี้

4 ปัจจัย เป็นปัจจัยสำคัญ ได้แก่ (1) ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้าง การกำหนดเป้าหมาย การแบ่งงานตามความสามารถ การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การนิเทศติดตามผล วัฒนธรรมขององค์กร ระบบการบริหารงาน (2) ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย ประสบการณ์ การคัดเลือกบุคลากร คุณลักษณะ บุคลิกภาพของบุคลากร การอบรมพัฒนาการเรียนรู้ ความรู้ความสามารถในการสอน ความเข้าใจและการยอมรับบทบาททัศนคติของบุคลากร การได้รับการสนับสนุนขวัญและแรงจูงใจของบุคลากร ความคาดหวังในความสำเร็จ ความผูกพันต่อองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร/บรรยากาศ (3) ปัจจัยด้านกายภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย สถานที่ตั้ง อาคารสถานที่ ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ทรัพยากร การใช้เทคโนโลยี จำนวนนักเรียน จำนวนบุคลากร สภาพแวดล้อม และ (4) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความร่วมมือสนับสนุนของชุมชน การสนับสนุนของกลุ่มสนับสนุน ความคาดหวังของชุมชนสภาพการเมือง เศรษฐกิจ

ประสิทธิผลขององค์กร เป็นผลความสำเร็จในการบริหารองค์กรเกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบของความเจริญงอกงามของนักเรียน การยอมรับจากสังคม ความพึงพอใจของผู้ร่วมงานและคุณภาพการปฏิบัติงาน รวมถึงชื่อเสียงและเกียรติยศของผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาและสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงเรียนวิถิพุทธพระราชทาน ควรกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการปฏิบัติงานและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในองค์กรตามโมเดลที่นำเสนอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

โรงเรียนวิถิพุทธพระราชทานควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น ปรับปรุงอาคารสถานที่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ บริหารทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่า และส่วนปัจจัยภายนอก ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในองค์กรรูปแบบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับและควรมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยตัวแปรแฝงหรือตัวแปรสังเกตได้ ตลอดจนบริบทที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้สามารถทราบถึงอิทธิพลอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษานำหลักธรรมมาประยุกต์ในองค์ประกอบของปัจจัยหรือเป็นตัวแปรส่งผ่านให้งานวิจัยมีความน่าสนใจและเป็นบูรณาการ

3. การเลือกนำเข้าตัวแปรสังเกต (Observed Variables) ในแต่ละตัวแปรแฝง (Latent Variables) ทางผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าทางเลือกหนึ่งควรพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้นเพื่อให้โมเดลโครงสร้างเชิงเส้นเกิดความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ในระดับที่สามารถยอมรับได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ*. กรุงเทพฯ: อุษากการพิมพ์.

จตุพร จินาพันธ์. (2560). แรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทรรศน์*, 28(2), 75-90.

- นฤมล เจริญพรสกุล. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (คุษุณินิพนธ์ปริญญาครุศาสตร คุษุณินิพนธ์บัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นันทน์ภัส วิกุล. (2560). *ประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในจังหวัดนครราชสีมา (คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์บัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พระพรหมบัณฑิต. (2556). *ทิศทางการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุรศักดิ์ สุรสกุลโก. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี (คุษุณินิพนธ์พุทธศาสตรคุษุณินิพนธ์บัณฑิตสาขาพุทธบริหารการศึกษา)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2563). *การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. สืบค้น 14 พฤษภาคม 2564, จาก <http://www.vitheeбудdha.com/main>
- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2557). *แนวทางดำเนินการ 29 ประการสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ*. สืบค้น 29 มิถุนายน 2564, จาก <http://vitheeбудdha.com>
- Bollen. K. A. (1989). *Structure equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.